

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у авторів, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на р.і вулиці Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Неповітряні в газеті рукописи не зберігаються, діла що дописувачеві вважно зазначити, що бажає звороту свого рукопису на случай його непомишлення та залучити поштовий стемпель на його переказу.

ЩЕ ПРО ЗНИЩАННЯ ПОЛЬСЬКОЇ ШЛЯХТИ.

СМЕРТЬ ЗА СПІВАННЯ КОМУНІСТИЧНОЇ ПІСНІ.

Польська шляхта скаженіє далі. Від голови польського уряду Пясуздського, аж до найнижчого поліційного жандарма на селі вів розгуляним свавільством. В Польщі, головню на окупованих польською шляхтою українських, білоруських та литовських землях, жандарми стріляють на вулицях людей.

Дня 24. листопада ц. р. поліційний агент в Бржезінях нагнав на робітника Боцяна й пробив його багнетом. В поліції він заявив, що пробив Боцяна за те, що той співав комуністичну пісню.

Чимсь страшним, наймовірнішим вів від цієї новинки, коли її читаеш. Поліцей прошиває багнетом чоловіка лише за те, що той співає комуністичну пісню. І вбивця говорить про свій вчинок холодним тоном і з почуттям, що виконав патріотичний обовязок. Говорить, бо знає, що йому за це й волос з голови не спаде, а може й отримає ще підвищення в службі за "оборону вітчизни".

Але чи правда тому, що Боцяна співав комуністичну пісню? Ажже ж кожний жандарм просто з особистої злости може прощити чоловіка багнетом, а потім на слідстві сказати, що зробив своє черне діло з почуття патріотичного обовязку.

ГЕРОІЗМ ВІЗНІВ ПОЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ У ВОЛОДИМИРІ ВОЛИНСЬКІМ.

На процесі українських селян у Володимирі Волинським, який тягнеться вже поверх п'ять тижнів, прийшло до великого забурення. Коли зізнавав свідок польської поліції Поплавський, то обжалований Іванчук заявив, що цей самий свідок бив його при переслухованні. Голова суду зарядив усунення Іванчука з салі розправи. Тоді всі обжаловані встали й заявили, що вони виходять з Іванчуком до тюрми. В салі счинилося хвилювання, поліція подвоїла охорону, вхопитися за шаблі, а в'язні, серед окликів "нам все одно", стріляють нас, а не вдавайте, що робите над нами суд" — почали співати "Шалійте, шалійте, скажені кати".

Розправу перервано, в'язнів відведено до тюрми. На другий день розправу продовжалося, неначе б то нічого не сталося, а обжалованим дозволено ставити свідкам запитання.

Так суд мусів уступити перед солідарністю в'язнів, якої не захитав ні страшний режім польських в'язниць, ні катування, ні польський суд і якої не захитав навіть смерть від кулі польської шляхти. Так борються вміють тільки комуністи.

АНГЛІЙСЬКЕ РОБІТНИЦТВО В ОБОРОНІ ПОЛІТИЧНИХ ВІЗНІВ В ПОЛЬЩІ.

На розправу 151 українських селян до Володимира Волинського прибула делегація англійського робітництва в особах парламентарних послів: Джана Бенета, Артура Шеперда та кореспондентки "Дейли Гералд".

Перед віздом до Володимира Волинського делегація відбула у Варшаві засідання разом з Центральним Комітетом Міжпартійного Секретаріату для боротьби за амністію для політичних в'язнів, на якому Шеперд заявив, що делегація прибула, щоб познайомитися із станом робітничих та селянських мас в Польщі та з тими репресіями, якими шляхта губить робітничий рух та національну меншості.

На засіданні ухвалено резолюцію протесту проти засуду на смерть Михайла Білого та проти переслідування українського національного визвольного руху.

Після цього делегація відіхала на процес до Володимира Волинського. На процесі прибули також послі: Павло Васильчук, Войтюк, Сохаський і Головач. На павзі суду — обжаловані вітали послів голосними революційними окликами, на які посол Сохаський (комуніст) відповів окликом: "Честь політичним в'язням!"

З приводу цього сталося хвилюве замішання, яке використав прокуратор, щоб поставити внесок про тайне ведення розправи при зачиненні дверей. Але на спротив оборони суд відхилив домагання прокуратора.

Ото-ж навіть в салі польсько-шляхетського суду прориваються революційні кличі й перед лицем оскаженілої польської шляхти маніфестують солідарність працюючих, солідарність тих, яких судить шляхетський суд, з тими, що лишаються на волі і напакі.

УКРАЇНСЬКІ УГODOVЦІ ІДУТЬ ДО ВАРШАВИ.

Коли відбуваються в Польщі і на "кресах" такі знущання над працюючими та національними меншостями, українські "народні діяти" з титулами "докторів" на запрошення польської шляхти ідуть вже до Варшави.

Ми писали вже про те, як то у Львові відбулося попівсько-докторське збіговиско під назвою УНДО і з рішення якого дуже радів "Укр. Голос". Бо воно, бачите "засудило москвофільство". Але ані словом не згадав "Укр. Голос" про те, що це попівсько-адвокатське збіговиско завислося за співробітничанням з польською шляхтою, наслідки чого вже маємо.

Наслідки з Європи висті, що польська шляхта запросила вже на нараду до Варшави лідерів угдовства із шляхтою О. Луцького і Володимира Бачинського, що ото недавно на поручення той-ж шляхти мандрував по Канаді та хотів за допомогою вінніпегських греко-католицьких єзуїтів опорожнити Галичину для Польщі, забираючи українське населення до Канади. Запрошено цих хрунів на з'їзд польських поміщиків.

Одночасно польська газета "Век Нови" доносить, що субсидію в сумі 300,000 злотих, яку призначено бою хруням, що стоять під проводом Даниловича, в останній хвилі виплачено

не Даниловичеві, але лідером УНДО Луцькому й Стоцькому. Має це бути "перша рата" на рахунок угдової політики УНДО.

Так то — коли працюючі зводять кроваву боротьбу з польською шляхтою за волю, продажні лідери буржуазних українських партій та груп запрошують українські маси катом українського трудового народу.

ДОПОМОЖІМ "ВОРКЕРОВІ".

До укр. членів Компарті Канади й до укр. робітників взагалі.

Дорогі Товариші! Ви всі свідомі того, що аби успішно провадити боротьбу з капіталістичним визиском, робітничі мусять мати свою сильну, боєву пресу. Боєвою газетою в Канаді є "Воркер", орган К.П.К. Цей часопис завзято працює в користь робітництва, але робітничі мусять доложити усіх старань, щоби не лише удержати його при життю, але зміцнити його й поширити між масами робітництва в Канаді. Ми мусимо постаратися, щоб кожний робітник в Канаді читав "Воркера".

В місяці грудні ми звернулись до робітників Канади з кличем о поміч для "Воркера". Цей місяць призначений, щоби у нему збирати пресовий фонд і передавати для "Воркера". Кожний робітник й робітниця в цій місяці повинні були взяти активну участь в кампанії та поспішити з матеріальною допомогою "Воркеру" й поширити його серед працюючих.

Місяць грудень вже минув, а робітники, головню українські члені Компарті, покищо ще не відгукнулись. А треба вам, товариші, арозуміти, в якому критичному положенні знаходиться "Воркер" і відгукнутись на наш заклик як найкращше.

Товариші, не досить піддержувати українську робітничу

пресу, щоби сповнити свій обовязок. Ми мусимо постаратися щоби могутній голос робітничої преси загворив і до мільонів канадійського робітництва англійською мовою! Без співпраці канадійського робітництва наша праця в робітничім русі буде безуспішна. А щоб між нами і робітництвом, що говорить англійською мовою був тісний звязок і співробітничання, ми повинні разом з ним працювати над збудованням сильної робітничої преси в англійській мові.

"Воркер" потребує нашої помічі. Кожний робітник й робітниця мусить зрозуміти що велику потребу й взятись енергійно до праці. Хоть місяць грудень вже скінчився, ми мусимо продовжити кампанію і доложити всіх сил, щоб наш орган мав змогу й на далі ще успішніше продовжувати свою працю серед канадійського робітництва.

Отже берімся завзято до праці, спішім з матеріальною допомогою і постараймося придбати як найбільше передплатників для "Воркера".

Хто не сповнив свого обовязку супроти "Воркера" у грудні, нехай береться до праці зараз!

Тож до праці, товариші! За секретаря Гол. Укр. Агітпропкому К. П. К. І. Бойчук.

КОМУНІСТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ НА ЗАКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

В другій половині листопада ц. р. в Ужгороді відбувалася VIII краєва (Підкарпатського краю) комуністична конференція.

З поміж питань сутю партійного та організаційного характеру, конференція поставила свої точки й що-до актуальних справ підкарпатського життя. З поміж тих питань конференція надає значної уваги питанням — язиковому, земельному та політичному стану Підкарпаття.

Що-до "язикового" питання, — конференція одностайно кладе в основу своєї резолюції позицію, висловлену послом Мондоком і заявляє, що 1) українська мова є такою самостійною, славянською мовою, як мова руська, польська, чеська та інша; 2) Підкарпаття — є частиною єдиного українського народу; 3) справжня українська назва цього Підкарпатської Русі" є від імені "Закарпатська Україна"; 4) "язикового питання" на далі не існує, є лише "язикова відповідь"; "Ми є Українці" і ніхто інший".

Що-до політичного стану Закарпатської України, то конференція докладно резолюцією змальовує шлях хезізації краю, всі спроби панів-Чехів зденационалізувати край шляхом знищення жуп, повернення українських міст в села, заведення (насилно) чеських шкіл замість українських і так безкінця. Резолюція ця кінчається закликом: "Геть з колоніальним режімом! Народ Підкарпаття має повне право на те, щоб рішав над своєю долею, свобідно управляв своєю землею, свобідно розвивав свою культуру... Геть з аграрним терором, геть з буржуазною владою! Хай живе влада робітників і селян!"

Особливо характерний налістрий конференції, що весь може бути переданий словами голови конференції — І. Мондока: "Ми кличемо до наших братів за Карпатами: Браття, ми живі, ми ролімося наново! Ми не вмерли, нас ще не вбила цілком малярська магнетерія, нас не погубить чеська буржуазія! Браття, українські працюючі Західної України, Буковини, Бесарабії, наша доля спільна!"

Конференція одержала багато привітань з Західної України, Буковини, Бесарабії, Радянської України, Канади і Злучених Держав Північної Америки.

ВСЕНІМЕЦЬКИЙ З'їЗД ТРУДЯЩИХ.

"Фашизм або радянська республіка".

Дня 3. грудня в Берліні, в присутності близько 1,500 делегатів, відкрився всенімецький з'їзд трудящих. З'їзд відкрився промовою Ледебура, заслуханою з напруженою увагою. Й часто переривав бурхливими оплесками.

Ледебур у своїй промові підкреслює збудження робітничих мас в наслідок війни, роспорощення робітничих сил в наслідок капіталістичної раціоналізації і швидкий розвиток процесу пролетаризації середніх шарів. Ледебур зазначає, що об'єднаній боротьбі пролетаріату й пролетаризованих се-

редніх шарів загрожують, головним чином, дві небезпеки: демократичні ілюзії й ухили в бік лице парламентської і суюто-профсоюзної боротьби.

"Кампанія з приводу відшкодування колишніх кайзерівських родин, заявляє Ледебур, ясно показала, чого варта буржуазна демократія. З другого боку страйк англійських гірників свідчить, які є недостатні суюто-профсоюзні методи боротьби. Існують тільки дві можливості: фашизм або радянська республіка. Німеччина Гіндебурга є фактично фашистською державою, хоч фашизм і переводиться в ній бюрократичним шляхом. 9-те ли-

стопада не повинно повторитися. Другий раз влади із рук не випустимо, а збережемо її для будови соціалізму".

Ось як солодко говорить тепер Ледебур, коли завдяки соціал-зрадникам і таким двобоям і хитким лідерам, як сам Ледебур, Німеччина олинилася в руках Гіндебурга, улюбленого кайзерового генерала. Тепер Ледебур заявляє, що вже другий раз влади з рук не випустить. Але діло в тому, що

тепер наново треба боротися за ту владу, яка колись була вже в руках і яку віддано Гіндебургові, а не збережено для будови соціалізму. В тому то акраз ціла трагедія соціал-угдовців, що коли не мають влади в руках, то боряться за неї, а коли виборять, що злякаються й назад віддадуть буржуазії. Це є ще одна наука, що працюючі повинні боротися лише за робітничо-селянську владу, за диктатуру пролетаріату.

ТИХООКЕАНСЬКА ПРОБЛЕМА НА ПЛЕ-НУМІ ВИКОНОМУ КОМІНТЕРНУ.

(Промова тов. Мануїльського.)

Я хотів би звернути увагу всього Комінтерну на тихоокеанську проблему, тоб-то спинитися на тих суперечностях, що нагромаджуються в тім пункті земної кулі, де стикаються 3 континенти: Америка, Азія й Европа. Три імперіалістичні держави стоять тут лицем одна до одної: Північно-Американські Злучені Держави, Японія і Англія. Збройний конфлікт, що може через кілька років розгорітися тут, буде небувалої сили й величезного своїми наслідками значіння. Коли до того фатального моменту не наступить сутічка пролетаріату з буржуазією в Англії і Злучених Державах, коли переможна хінська національна революція не змінить тихоокеанських міжнародніх відносин, ми можемо бути ще свідками війни, що своєю запеклістю й втратами може перевищити велику імперіалістичну війну 1914 — 1918 рр.

Експансія Японії і воєнні приготування імперіалістів.

По відкритті Панамського каналу в 1914 році почалася тихоокеанська смуга імперіалістичної боротьби. В Злучених Державах ухвалено закон, що забороняє еміграцію з Японії і це спричинилося до вибуху обурення серед усіх шарів японського населення. Досить було простежити за тим, що писала з цього приводу японська преса, прислухатися до голосів військових кол Японії, щоб почути реальність небезпеки тихоокеанської війни. Про це свідчать і торічні великі морські маневри біля Сандвічевих островів, які показали, що що базу Злучених Держав в боротьбі за Тихий океан можуть взяти Японії.

Злучені Держави й Англія з тривогою стежать за шляхом японської колонізації на Тихим океані. Стиснена на островах (Ніпон, Сіко й Кіу-Сіу), Японія з населенням біля 60 мільонів душ природно тягнеться до Філіппін, до Ост-Індського архіпелагу, до безліч дрібних островів, розкиданих серед безмежного простору Тихого океану. Англійська домінія, Австралія, в особі своєї капіталістичної преси, намагається розбурхати націоналістичні пристрасті білої раси перед загрозою "животі небезпеки".

Японія готується до війни.

Англійська преса, щоб виправдати воєнні укріплення в Сінгапурі й собі використовує японські воєнно-морські готування до війни, детально пишучи про далекозначність японських гармат, вважачи кожний новозбудований і спущений японський міноносець за символ наступу Японії на країну старої капіталістичної культури. В самій Японії іде активна націоналістична агітація, в першу чергу проти союзних держав, що стоять на шляху дальшого поширення японського впливу. Про майбутню війну на Тихим океані в Японії говорять отверто, про неї читають доклади, пишуть книжки, розробляють план постанання Японії сиrownи на випадок її бльоклади і т. ин. Правдк, сучасні торговельні відносини, відносини фінансового порядку, затримують часом цей воєнний чинник.

Хінська революція збільшить суперечності на Тихим океані.

Факт величезного значіння тихоокеанської проблеми за-

лишається безперечним. А тим часом досі Комінтерн занадто малу звертає увагу на неї: ми були занадто європейським Інтернаціоналом. Ми ладні були розглядати всі проблеми світової політики, світового робітничого руху через призму європейських відносин. Ті парії, що іх тихоокеанська проблема стосується, особливо англійська й американська, також не звертали на неї досить уваги. І тільки потім, як вибухла хінська національна революція, питання про далеко-східні суперечності притягнуло до себе увагу, і ми всі трохи уважніше вдивилися в контури тих взаємовідносин, що складаються на Тихим океані. Але й хінську революцію ми розглядали досі з погляду внутрішніх перспектив її розвитку. Ми замало зважували її значіння, як фактора, що революціонує тихоокеанські відносини. Боротьба навкруги Хіни, що тревала на протязі десятиріч перед світовою війною 1914 — 1918 років, була боротьбою за поділ Азії. Тут перекрещувались імперіалістичні шляхи царської Росії, Японії й Великої Британії. В 1904 — 1905 році тут вже точилася боротьба між російським царем і Японією, і з нею Японія й Великої Британії. В 1904 — 1905 році тут вже точилася боротьба між російським царем і Японією, і з нею Японія й Великої Британії.

Поява Хіни, як суб'єкта національно-революційної політики в Азії, перетрає шкереберть всі "аналізи" і випування воєнних спеціалістів і знавців тихоокеанської проблеми про угруповання сил. Всі ці автори в своїй аналізі виходили з передумови розділеної, знесленної внутрішньою боротьбою Хіни, — Хіни, що її повинно поділити на сфері впливу. Вони брали за вихідний пункт ту систему створених відносин між Злученими Державами, Японією і Англією, що встановилася по Вашингтонській конференції, не зважаючи на новий, могутній своєю перспективою фактор дальшої політики Хіни.

Вплив хінської революції.

Хінська революція в деяких умовах може, по-перше, прискорити збройний конфлікт між великими державами на Тихим океані, по-друге — вона матиме революційний вплив на всю Азію. За це свідчить повстання в Індонезії. Поруч хінської революції це повстання висуває також тихоокеанське питання. Неспокоїно також і на Філіппінах.

Тепер не може бути ні одного великого колоніального руху, що не вривався б в усю дипломатичну павутину міжнародніх відносин капіталістичних хижаків. Він перевертає співвідношення сил між ними, загострює їхню боротьбу, розпалює нові апетити. Хінська революція й колоніально-революційні рухи мають через те шанси на перемогу, що вони відбуваються в обставинах не зменшених, а збільшених суперечностей на Тихим океані.

Вісь світового господарства пересувається.

Третя обставина, що також відобрає деяку роллю в загостренні тихоокеанських змагань — це питання про англійські домінії. Загально-відома боротьба, що точиться між Великою Британією і Злученими Державами навколо таких доміній, як Канада й Австралія то-що.

Наостанку актуальність тихоокеанської проблеми підкреслюють зміни, що сталися в світовій економіці. Увесь післявоєнний розвиток характеризується тим, що вісь світового господарства пересувається поволі, але вперто до заокеанських країн.

Треба також взяти на увагу і велику питому вагу в світовім господарстві тихоокеанських колоній і Азії. Так, наприклад, коли взяти пайку України у світовім зовнішнім торзі Азії й Європи, то ми побачимо значне збільшення питомої ваги азійського торгу за період від початку світової війни до 1923 року. Так, в 1913 році пайка Європи в зовнішнім світовім торзі досягла 64,2 процент, а Азії — тільки 10,1 проц.; в 1923 році пайка Європи рівнялась 51,9 проц., а Азії — 14,2 процент.

(Далі буде.)

"СНЕР ШАТС".

КОРОТКО І ЯСНО.

"Дебатували" довгий час про всичну, а потім перейшли на Радянську Україну.

— Ви тягнете за Москалями...

— Як-то за Москалями?

— Бо піддержує більшовиків.

— Так, Ми піддержуємо все те, що є робітниче. Не лише піддержуємо робітників і селян в Радянським Союзі, але ми піддержуємо робітників і селян всіх країн, помагаємо їм в їхній класовій боротьбі наскільки це лише можливо. Радянський Союз, Радянська Україна, — ми піддержуємо, бо вони найбільші, набірніші.

— Коли-ж там більшовики...

— Так, українські більшовики, які однією доказали, що лише вони є здібними відбудувати самостійність української держави.

— Воно може й так, але...

— Що?

— Ми... ми, знаєте, ми стоїмо за народним правлінням?

— А хіба десятки мільонів робітників і селян, це не народ?

— Що ти булеш з твоїм аргументувати про таке, про що він не має найменшого поняття? — вмишався ще один робітник.

— Слухай! Я поставлю тобі легке питання: чи ти бажаєш такої народної української держави, як Польща?

— Ні.

— Такої, як Америка?

— Ні.

— Хочеш гетьмана?

— Ні.

— Чого-ж ти хочеш? Чи ти за тим, щоб відобрати від панів землю й дати селянам?

— Так.

— Від фабрикантів фабрики й дати їх робітникам?

— Так.

— То якого-ж ти чорта нарікаєш на більшовиків? Це-ж якраз зроблено на Радянській Україні і це в нашій зрозумілій мові називається — соціалізм!

— То такий соціалізм? — зацітав ще хтось.

— Такий.

— О, то я за тим. Мається розумити, що землю треба передати селянам, а фабрики робітникам.

"Дебатор" побачив, що його власні прихильники піддержали свідомого робітника, сказав шось самий собі під-носом і почав звертати на іншу тему, але його заголоскали.

— А "У. Г." все пише, що стоїть за українською державою, тільки ніколи не пояснить так, як ось робітник.

— Варта-б його запитати, чи він за тим, щоб від панів відобрати землю, чи ні?

— Він проти.

— "Шур", що проти, бо якби був за тим, то не виступав би проти радянського уряду України.

Драпака.

В суботу, 1-го січня в Укр. Роб. Домі у Вінніпегу відбувається перший гуртовий виступ учасників курсу укр. народніх танків при відділі ТУРФ Дім під проводом т. І. Грекула.

В неділю, 2 січня відбувається концерт-мітинг протесту проти знущань польської шляхти над укр. трудовим населенням в Галичині. Приходить всі!